

dosarul nr. 2ra-718/2020

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Centru (V. Gîrleanu)

instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (L. Bulgac, A. Panov, Gr. Dașchevici)

ÎNCHEIERE

08 mai 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al

Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței,

în cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de Valean Dmitrii împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică,

împotriva deciziei din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, prin care au fost respinse apelurile declarate de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței și de Valean Dmitrii și a fost menținută hotărârea din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău, sediul Centru

c o n s t a t ă

La 03 decembrie 2019 Valean Dmitrii a depus cerere de chemare de judecată împotriva Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței cu privire la repararea prejudiciului moral și încasarea cheltuielilor de asistență juridică.

În motivarea acțiunii reclamantul a invocat că la 09.02.2018 agentul constatat - inspectorul principal Tutunaru Cornel, în rezultatul controlului activității sale în calitate de titular al patentei de întreprinzător pe adresa mun. Chișinău, str. V. Alecsandri, 78, a întocmit pe numele său un proces-verbal cu privire la contravenție, prin care a constatat că dânsul a săvârșit contravenția prevăzută de art. 344 alin. (2) lit. i) Cod contravențional.

A mai indicat reclamantul că în baza acestui proces-verbal, la 27.02.2018, în lipsa sa, în temeiul art. 408 alin. (4) Cod contravențional, directorul adjunct al agenției, Mîndreanu Dorin, a emis o decizie asupra cazului cu privire la contravenție, conform căreia a fost recunoscut culpabil în comiterea faptei contravenționale prevăzute de art. 344 alin. (2) lit. i) Cod contravențional. Astfel, i s-a aplicat o amendă în mărime de 15 unități convenționale, ceea ce constituie suma de 750 de lei.

A menționat că procesul-verbal cu privire la contravenție și decizia de sancționare i-au fost înmânate la 28.02.2018, fiind întocmite în limba de stat, pe care nu o cunoaște, fără a-i fi explicate drepturile și obligațiile în limba pe care o cunoaște.

A menționat reclamantul că nefiind de acord cu procesul-verbal cu privire la contravenție din 09.02.2018 și decizia de sancționare, și-a angajat un avocat pentru serviciile căruia a achitat 2000 de lei, fapt confirmat prin bonul de plată seria YL nr.558643 din 11.04.2018.

A invocat că avocatul a luat cunoștință de materialele cauzei contravenționale, a întocmit o contestație și ulterior a participat la toate ședințele de judecată desfășurate la examinarea acestei cauze contravenționale.

În urma examinării cauzei contravenționale la 19.06.2018, Judecătoria Chișinău, sediul Centru a emis hotărârea prin care a admis contestația depusă de Valean Dmitrii și a anulat procesul-verbal cu privire la contravenție întocmit de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței, în baza art. 344 alin.(2) lit. i) Cod contravențional, cât și decizia agentului constatator din cadrul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței din 27.02.2018, cu încetarea procesului contravențional.

A relatat reclamantul că hotărârea Judecătoriei Chișinău, sediul Centru a fost emisă la 19.06.2018 și nefiind atacată cu recurs la Curtea de Apel Chișinău, a devenit irevocabilă la data de 05.07.2018.

Reieșind din prevederile legale expuse, Valean Dmitrii consideră necesar să fie despăgubit prin încasarea de la pârât în beneficiul său a cheltuielilor suportate pentru acordarea de către avocat a asistenței juridice pe parcursul pregătirii și examinării cauzei contravenționale în mărime de 2000 de lei.

De asemenea, consideră necesar de a încasa de la pârât în beneficiul său a prejudiciului moral care i-a fost cauzat. În urma pornirii cauzei contravenționale el a avut suferințe psihice și retrairi sufletești, care s-au manifestat prin tulburarea bunăstării psihice, umilință, iritare, furie, rușine, disperare, stare de disconfort, ceea ce constituie prejudiciu moral, invocând că aceste suferințe pot fi recuperate prin echivalent bănesc în sumă de 5000 de lei.

A mai menționat că pentru adresarea cu prezenta cerere de chemare în judecată, a fost nevoit să încheie un contract de asistență juridică cu un avocat, pentru serviciile căruia a achitat suma de 3000 de lei, astfel urmează a fi încasate și aceste cheltuieli în beneficiul său.

A solicitat reclamantul încasarea din contul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței în beneficiul său a sumei de 2000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică acordată de avocat pe parcursul pregătirii și examinării în instanță a cauzei contravenționale, a sumei de 3000 de lei cu titlu de cheltuieli pentru asistența juridică suportate pe parcursul examinării prezentei cauze și a prejudiciului moral în mărime de 5000 de lei.

Prin hotărârea din 13 iunie 2019 a Judecătoriei Chișinău sediul Centru, acțiunea a fost admisă parțial, fiind dispusă încasarea din contul Agenției pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a cheltuielilor pentru asistența

juridică în mărime de 5000 de lei; s-a încasat în beneficiul statului taxa de stat în mărime de 150 lei. În rest, acțiunea a fost respinsă.

La 20 iunie 2019 avocatul Guțu Valentin, acționând în interesele apelantului Valean Dmitrii, a declarat apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea parțială a hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri prin care acțiunea să fie admisă integral.

La 11 iulie 2019 Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a declarat apel împotriva hotărârii din 13 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău, sediul Centru, solicitând casarea hotărârii primei instanțe cu emiterea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Prin decizia din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău au fost respinse apelurile declarate de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței și de Valean Dmitrii și a fost menținută hotărârea din 13 iunie 2019 a Judecătorei Chișinău sediul Centru.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a indicat prevederilor art. 383 alin. (3) Cod contravențional, conform cărora persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional se repune în dreptul de care a fost privată și ei i se repară cheltuielile suportate în proces dacă, prin hotărâre definitivă, este declarată nevinovată sau răspunderea sa contravențională este înlăturată, cu excepția cazului de amnistie.

În conformitate cu art. 384 alin.(2) lit. u) Cod contravențional, persoana în a cărei privință a fost pornit proces contravențional, are dreptul să ceară și să primească despăgubiri pentru prejudiciul cauzat prin acțiunile sau inacțiunile ilicite ale autorității competente să constate contravenția sau să soluționeze cauza contravențională.

Colegiul civil a reținut că reclamantul Valean Dmitrii a fost reprezentat în procesul contravențional de către avocatul Guțu Valentin, iar pentru serviciile de asistență juridică prestate de avocat în cadrul examinării contestației asupra procesului-verbal contravențional, i-a fost achitată suma de 2000 lei, ceea ce se atestă prin bonul de plată Seria YL nr. 558643 din 11.04.2018 (f.d. 10).

Prin urmare, instanța de apel a considerat că prima instanță corect a concluzionat că reclamantul Valean Dmitrii a demonstrat realitatea cheltuielilor judiciare (cheltuielilor de asistență juridică) suportate în procesul contravențional.

Cu privire la pretenția reclamantului privind încasarea prejudiciului moral și raportând prevederile art. 1422 și 1423 din Codul civil (în redacția la data sesizării instanței de judecată cu prezenta acțiune, adică până la 01.03.2019), instanța de apel a apreciat ca fiind justă concluzia instanței de fond de respingere a acestei petenții.

Or, înaintând o astfel de pretenție, reclamantul nu a ținut cont de faptul că, anularea de către instanța de judecată a unui act prin care a avut loc încălcarea drepturilor sale, în funcție de circumstanțele cauzei, constituie un temei suficient pentru a restabili drepturile și libertățile încălcate, totodată reprezentând în sine și o satisfacție echitabilă, fără a fi necesară și încasarea unei sume de bani cu titlu de prejudiciu moral. Totodată, în speță, reclamantul nu a prezentat careva probe din care ar rezulta că suferințele psihice cauzate prin întocmirea procesului-verbal de

contravenție pot fi recuperate numai prin echivalent bănesc. În acest sens, Colegiul civil a menționat că în cazul în care dreptul încălcat al persoanei poate fi restabilit prin anularea actului, care i-ar fi aduse suferințe psihice, nu este necesară încasarea cu titlu de prejudiciul moral și a unei sume de bani, or, în astfel de circumstanțe autorul pretenției înaintate ar avea un folos material necuvenit, fără o justificare cauzală în eroarea comisă și consecințele acesteia.

Cu referire la pretenția reclamantului privind compensarea cheltuielilor de asistență juridică suportate în prezentul proces, instanța de apel, raportând la caz prevederile art. 96 alin. (1), (1/1) Cod de procedură civilă, a considerat că pretenția corect a fost admisă de prima instanță, în circumstanțele în care s-a constatat că interesele reclamantului în prezenta cauză au fost reprezentate de avocatul Guțu Valentin în baza mandatului seria MA nr. 1339806 din 01.12.2018, iar pentru serviciile acestuia reclamantul a suportat cheltuieli în mărime de 3 000 de lei, veridicitatea cărora este confirmată prin bonul de plată nr. YL nr. 558728 (f.d. 14).

Ce ține de cerința apelantului-reclamant despre compensarea din contul intimitei a cheltuielilor de judecată suportate în ordine de apel, Colegiul civil al instanței de apel, prin prisma art. 94 CPC și art. 96 Cod de procedură civilă, a ajuns la concluzie de a o respinge ca neîntemeiată, în circumstanțele în care s-a stabilit netemeinicia cererii de apel declarate de Valean Dmitrii.

La 21 februarie 2020 Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței a declarat recurs împotriva deciziei din 05 decembrie 2019 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe și emiterea unei noi hotărâri.

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că Curtea de Apel Chișinău a expediat în adresa recurentului Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței copia deciziei integrale a instanței de apel însă la materialele dosarului nu se regăsește dovada recepționării acesteia. Din aceste considerente recursul declarat la data de 21.02.2020 este în termen.

În motivarea recursului a indicat că instanțele de judecată au interpretat eronat legea, nu au aplicat legea care trebui să fie aplicată. Totodată, nu au fost constatate și elucidate pe deplin circumstanțele cauzei, cauza nefiind examinată sub toate aspectele.

Curtea Supremă de Justiție a remis în adresa intimatului copia recursului, însă plicul cu corespondența a fost restituit instanței.

Examinând temeiurile recursului declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței în raport cu materialele pricinii civile, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul este inadmisibil.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă

încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul declarat se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, Completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs,

întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În circumstanțele menționate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a considera inadmisibil recursul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței.

În conformitate cu art. 433 lit. a), 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul declarat de Agenția pentru Protecția Consumatorilor și Supravegherea Pieței se consideră inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Svetlana Filincova

Judecătorii

Galina Stratulat

Iurie Bejenaru